

Högskolan Väst
Rektor

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Juridiska avdelningen
Anna Sandström

BESLUT
2011-11-29
Reg. nr 31-7017-10

Ändring av Högskoleverkets beslut om en anmälan mot Högskolan Väst om felaktiga besked i en kursplan

Bakgrund

Högskoleverket fattade den 2 september 2011 ett beslut med rubriken *En anmälan mot Högskolan Väst om felaktiga besked i en kursplan*, reg. nr 31-7017-10. I beslutet anges bl.a. att Högskoleverket tagit del av en kursplan för utbildningen Elkraftteknisk påbyggnad och att det i kursplanen anges att ”Utbildningen ger en tillämpad elkraftteknisk påbyggnad som uppfyller Elsäkerhetsverkets utbildningskrav för allmän behörighet.” Högskolan Väst har därefter påpekat att det inte var i kursplanerna som dessa uppgifter fanns, utan i information som fanns på högskolans webbplats. Högskolan har gett in de fyra kursplanerna som ingår i den aktuella utbildningen, Elanläggningar, Elkraftteknik för eltekniker, Elmiljö, elförfattning och elentreprenad, och Matematik för eltekniker. Varje kurs omfattar 7,5 högskolepoäng. Det anges inte i någon av dessa kursplaner att ”Utbildningen ger en tillämpad elkraftteknisk påbyggnad som uppfyller Elsäkerhetsverkets utbildningskrav för allmän behörighet.”

Högskoleverket har den 28 september 2011 berett anmälaren N N tillfälle att yttra sig över Högskolan Västs information om att texten ”Utbildningen ger en tillämpad elkraftteknisk påbyggnad som uppfyller Elsäkerhetsverkets utbildningskrav för allmän behörighet” inte fanns i någon av de fyra kursplaner som var gällande när N N gick utbildningen. Verket bifogade dessa fyra kursplaner och den information som fanns utlagd på Högskolan Västs webbplats om utbildningen där det bl.a. anges att ”Utbildningen ger en tillämpad elkraftteknisk påbyggnad som uppfyller Elsäkerhetsverkets utbildningskrav för allmän behörighet.” N N har härefter inkommit med ett yttrande till Högskoleverket.

Beslut

Högskoleverket konstaterar att verket felaktigt har uppfattat att den aktuella informationen var en del av en kursplan. Verket omprövar och ändrar beslutet den 2 september 2011, *En anmälan mot Högskolan Väst om felaktiga besked i en kursplan*, reg. nr 31-7017-10, på följande sätt.

En anmälan mot Högskolan Väst om felaktig information om en utbildning

Högskoleverket riktar kritik mot Högskolan Väst för felaktig information om en utbildning.

Anmälan

N N har i en anmälan till Högskoleverket anført att Högskolan Väst har använt sig av falsk marknadsföring av utbildningen Elkraftteknisk påbyggnad. Han har anført i huvudsak följande.

Han har under perioden januari 2009 - januari 2010 läst utbildningen Elkraftteknisk påbyggnad, 30 högskolepoäng. I kursplanen och av den information som fanns för utbildningen angavs att utbildningen uppfyllde Elsäkerhetsverkets teoretiska krav för allmän behörighet. Det var därför han, i likhet med flera andra, sökte till denna utbildning. För att anses vara allmän behörig som elinstallatör enligt Elsäkerhetsverket krävs bl.a. att man har fyra års praktik som elektriker under en behörig installatör samt godkänd teoretisk utbildning. Efter avslutad utbildning vid Högskolan Väst ansökte han hos Elsäkerhetsverket om denna behörighet. Han fick avslag eftersom utbildningen inte var godkänd av Elsäkerhetsverket. Vid kontakt med Elsäkerhetsverket fick han information om att verket har avslagit flera ansökningar från personer som har gått samma utbildning som han. Elsäkerhetsverket har även kontaktat Högskolan Väst för att påtala att denna utbildning inte är godkänd av verket. Han kontaktade då Högskolan Väst som tydligen redan kände till detta problem. Han fick information om att högskolan hade skickat in en ansökan för sent till Elsäkerhetsverket om att få denna utbildning certifierad, men att det inte fanns något som talade för att det skulle bli problem och därför hade högskolan marknadsfört utbildningen på detta sätt. Han har skickat en överklagan om detta till förvaltningsrätten. Han har vidare under snart ett års tid haft kontakt med högskolan för att försöka lösa problemet med att de har lovat för mycket. Han upplever dock att högskolan försöker förhålla problemet. Högskolan har nu ändrat i kursplanen och angett att de inte kan garantera ett beslut från Elsäkerhetsverket, men detta skedde efter att hans studier avslutades. Han har lagt ner mycket pengar, energi och förlorat arbetsinkomst för att genomföra denna utbildning. Han gick utbildning för att kunna starta ett eget företag och han har fortfarande ett år efter avslutad utbildning inte någon behörighet. Om utbildningen inte leder till att han blir godkänd är den helt värdelös för honom.

Utredning

Högskolan Västs yttrande

Högskoleverket har begärt ett yttrande från Högskolan Väst. Högskolan har anfört bl.a. följande.

Högskolan Väst ger sedan år 2009 kurspaketet Elkraftteknisk påbyggnad. Paketet är utformat för att ge den teoretiska delen som krävs för att ansöka om auktorisation som besiktningsingenjör hos Brandskyddsföreningen Elektriska Nämnden. Den är även tänkt att ge den teoretiska delen för att ansöka om allmän behörighet som elinstallatör hos Elsäkerhetsverket. Utbildningen ges i samarbete med, och på initiativ av, Brandskyddsföreningen Elektriska Nämnden. I högskolans annonsering av kurspaketet stod det inför starten år 2009 att "Utbildningen ger en tillämpad elkraftteknisk påbyggnad som uppfyller Elsäkerhetsverkets utbildningskrav för allmän behörighet" vilket stämmer då utbildningen väl täcker alla teoretiska krav för allmän behörighet till elinstallatör som Elsäkerhetsverket kräver. Eftersom utbildningen tagits fram i samarbete med Brandskyddsföreningen Elektriska Nämnden som har goda kontakter med Elsäkerhetsverket tog högskolan vid annonseringen av utbildningen för givet att utbildningen skulle godkännas av Elsäkerhetsverket. Elsäkerhetsverket har tidigare godkänt enskilda utbildningar. Av olika anledningar skickades högskolans ansökan om godkännande om utbildningen som grund för den teoretiska delen allmän behörighet som installatör till Elsäkerhetsverket först i december 2009. Men eftersom högskolan väl uppfyllde de teoretiska kraven såg högskolan inte några bekymmer med detta. Tidigare har Elsäkerhetsnämnden godkänt utbildningar, men nämnden har nu upphört med detta. Det är nu upp till varje enskild sökande att åberopa att utbildningen omfattas av verkets föreskrifter. I samband med att de första studenterna på programmet var klara i januari 2010 fick högskolan vetskap om att studenterna fått avslag på sina ansökningar. Som skäl angav Elsäkerhetsverket att högskolan endast kan ge programutbildningar som grund för allmän behörighet (dvs. utbildningar som omfattar 120 högskolepoäng eller mer). Högskolan har skickat en ny och tydligare ansökan till Elsäkerhetsverket, men högskolan har ännu inte fått något svar. I samband med den nya ansökan pågick det ett arbete inom Elsäkerhetsverket med att uppdatera verkets föreskrifter om behörighet för installatörer. Högskolan beslutade därför att avvakta sitt arbete kring detta. I juli 2010 beslutade verket om ändringar som inte var några positiva besked för högskolan.

Elsäkerhetsverket har avslagit de ansökningar om allmän behörighet som elinstallatör från de studenter som har läst kurspaketet vid Högskolan Väst med motiveringen att utbildningen inte är en påbyggnadsutbildning för allmän behörighet som regleras i Skolverkets föreskrifter om påbyggnadsutbildningen Elinstallation allmän behörighet. Att högskolans kurspaket omfattar de teoretiska kraven som ställs i den av Skolverket godkända kursplanen för påbyggnadsutbildningen Elinstallation allmän behörighet är ointressant för Elsäkerhetsverket. Problemet verkar vara

högskolan som administrativ form. Flera studenter har skickat överklaganden till förvaltningsrätten.

Högskolan Väst har försökt få Elsäkerhetsverket att ändra sitt beslut eftersom kurser från yrkeshögskoleutbildningar med motsvarande teoretiskt innehåll och kunskapskrav är godkända. Högskolan Väst har även förgäves försökt att få ett möte till stånd med Elsäkerhetsverket för att diskutera detta. Högskolan arbetar mycket aktivt med att få Elsäkerhetsverket att godkänna utbildningen.

Högskoleverket har härefter tagit del av de fyra kursplaner som ingick i utbildningen Elkraftteknisk påbyggnad och som var gällande när N N läste utbildningen, dvs. kurserna Elanläggningar, Elkraftteknik för eltekniker, Elmiljö, elförfattning och elentreprenad, och Matematik för eltekniker. Varje kurs omfattar 7,5 högskolepoäng. Högskoleverket har även tagit del av den information som fanns på Högskolan Västs webbplats för utbildningen Elkraftteknisk påbyggnad. Av informationen framgår att ”Utbildningen ger en tillämpad elkraftteknisk påbyggnad som uppfyller Elsäkerhetsverkets utbildningskrav för allmän behörighet.”

N N har av Högskoleverket beretts tillfälle att yttra sig över innehållet i kursplanerna och den information som fanns utlagd på Högskolans Västs webbplats om utbildningen Elkraftteknisk påbyggnad. Han har anfört bl.a. följande. De bifogade kursplanerna redogör för utbildningens olika moment och delområden. Det är riktigt att det inte anges någon sammanfattning av vad de i kursplanen angivna momenten i slutändan leder till. Det som är viktigt för en student är naturligtvis den beskrivning av utbildningen som Högskolan Väst har presenterat och där har det felaktigt angetts att utbildningen uppfyller kraven för allmän behörighet. Högskoleverket har uppgett att verket har för avsikt att mildra sin kritik genom att endast påpeka att det har förekommit felaktig information om den aktuella utbildningen. Eftersom han har för avsikt att vända sig till Justitiekanslern för att ansöka om ersättning för förmögenhetsskada motsätter han sig den av verket deklarerade avsikten att mildra kritiken eftersom den invändning som Högskolan Väst har inkommit med helt saknar relevans för sakfrågan. Det handlar om fel och försummelse från Högskolans Väst sida.

Tillämpliga regler

I 1 kap. 2 § högskolelagen (1992:1434) anges att staten ska anordna högskolor för utbildning som vilar på vetenskaplig eller konstnärlig grund samt på beprövad erfarenhet, och forskning och konstnärligt utvecklingsarbete samt annat utvecklingsarbete.

Enligt 2 § förordningen (2007:1121) med instruktion för Elsäkerhetsverket meddelar Elsäkerhetsverket med stöd av bestämmelser i lag eller annan författning behörighet att utföra elinstallationsarbete. Enligt 9 § elinstallatörsförordningen (1990:806) prövar Elsäkerhetsverket frågor om meddelande av behörighet att utföra

elinstillationsarbete. Verket får meddela föreskrifter om krav på utbildning och praktik för behörighet.

Elsäkerhetsverkets föreskrifter (ELSÄK-FS 2007:2) om behörighet för elinstallatörer trädde i kraft den 20 oktober 2007. Elsäkerhetsverket har härefter beslutat om nya föreskrifter som trädde i kraft den 1 januari 2011 (ELSÄK-FS 2010:4). I övergångsbestämmelserna till de senare föreskrifterna anges att de äldre föreskrifterna ska tillämpas på ansökningar som har inkommit till Elsäkerhetsverket före ikraftträdandet. I 1 kap. 7 § Elsäkerhetsverkets föreskrifter (ELSÄK-FS 2007:2) om behörighet för elinstallatörer anges att för allmän behörighet ställs följande krav på utbildning:

1. civilingenjörsexamen med elkraftteknisk utbildning, eller
2. högskoleutbildning om lägst 120 poäng med elkraftteknisk inriktning, eller
3. elkraftteknisk utbildning med godkända betyg i eltekniska ämnen från annan högskola, gymnasieskola eller annan minst tvåårig utbildning som ingår i Elsäkerhetsverkets förteckning över godtagna kurser, eller
4. påbyggnadsutbildning för allmän behörighet som elinstallatör med godkända betyg.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverket har tillsyn över universitet och högskolor. Det innebär bl.a. att verket ska se till att dessa myndigheter följer de lagar och förordningar som gäller för verksamheten. Verket har dock inte någon befogenhet att ändra eller upphäva lärosätenas beslut eller bestämma hur de ska besluta i ett enskilt ärende.

Det är Elsäkerhetsverket som handlägger och prövar ansökningar om behörighet som elinstallatör. Av utredningen i ärendet framgår att Högskolan Väst i informationen om utbildningen Elkraftteknisk påbyggnad har angett att utbildningen uppfyller Elsäkerhetsverkets utbildningskrav för allmän behörighet, trots att Elsäkerhetsverket inte hade tagit ställning till detta. Elsäkerhetsverket har senare bedömt att bl.a. N N:s ansökan inte kunde godtas eftersom han inte uppfyllde de krav som anges i Elsäkerhetsverkets föreskrifter för att anses ha allmän behörighet som elinstallatör.

Högskoleverket anser att det är anmärkningsvärt att Högskolan Väst har lämnat felaktig information om vilken behörighet den aktuella utbildningen ger. Högskolans agerande har medfört att N N har genomgått en utbildning som inte har lett till den uppgivna behörigheten. Högskoleverket riktar därför kritik mot Högskolan Väst. Av utredningen framgår att Högskolan Väst numera har ändrat den aktuella informationen.

N N har anfört att han har förlorat arbetsinkomst genom att genomgå utbildningen och att den är värdelös för honom om den inte leder till önskad behörighet. Högskoleverket kan dock inte uttala sig i skadestandsfrågor utan sådana frågor prövas av Justitiekanslern (JK) eller av allmän domstol. I 3 kap. 3 § skadeståndslagen

(1972:207) anges att staten ska ersätta ren förmögenhetsskada som vållats av att en myndighet genom fel eller försummelse lämnar felaktiga upplysningar eller råd, om det med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl. Därvid ska särskilt beaktas upplysningarnas eller rådets art, deras samband med myndighetens verksamhetsområde och omständigheterna när de lämnades. Verket hänvisar N N att ta kontakt med JK för sådana eventuella anspråk.

Ärendet avslutas med den kritik som har uttalats.

Detta beslut har fattats av chefsjuristen Christian Sjöstrand efter föredragning av verksjuristen Anna Sandström.

Christian Sjöstrand

Anna Sandström

Kopia för kännedom till:
N N